

PREMISLEKI O GLEDALIŠČU

Po sledih predstave

Gledališki režiser Mile Korun se v svoji novi knjigi loteva premisleka o uprizoritvi, ki mu ni najbolje uspela – in ob tem odstira pogled v večplastno naravo nastajanja gledališke predstave.

✎ Gregor Butala

»Teško je reči, kaj je pravzaprav režija,« je kar malce zavzdihnil režiser **Mile Korun**, eden največjih slovenskih gledaliških ustvarjalcev minulih desetletij, nekje proti koncu večera, ki so ga v Mestnem gledališču ljubljanskem v ponedeljek posvetili njegovi novi knjigi *Končno poročilo o nekončanem Kralju Learu v ljubljanski Drami*. Ta je pravkar izšla v zbirki Knjižnica MGL.

Korun, ki je – sploh med bolj zagnanimi ljubitelji odrske umetnosti – skoraj v enaki meri kot po režiserskih dosežkih znan po svojih »gledaliških dnevnikih«, obširnih razmišljanjih ob (in o) predstavah, ki jih režira, je to delo, kot je mogoče sklepati že iz naslova, posvetil eni sami uprizoritvi: Shakespearovi tragediji *Kralj Lear*, ki jo je pripravil v ljubljanski Drami in je bila premierno izvedena oktobra 2008. Beležke, nastale v času študijskega procesa za predstavo, je za knjižno izdajo še nekoliko dopolnil z različnimi prilogami in »zapisniki«, oblikovanimi po spominu; na skoraj 300 straneh se tako razgrnejo dogodki in premisleki, ki obsegajo obdobje več kot sedmih let in ponujajo vpogled v mentalno zakulisje in genezo nekega odrskega dogodka.

Iskanje »bistva in resnice«

»Predstava je bila sicer uprizorjena,

vendar nekončana,« v uvodni izjavi h knjigi zapiše Korun in doda, da je ostala nedokončana po njegovi, torej režiserjevi krivdi (»Ali volji. Ali zaslugi.«). Takoj nato pojasni: »Temeljni namen poročila je preiskava pobud, idej, postopkov, zablod in napak, ki so vzrok nekončanju predstave. Vzporedno s tem pa se raziskovanje širi še na splošne probleme igre in uprizarjanja.« Z nekaj stavki tako dodobra povzame vsebino celotne knjige, ki se poskuša z refleksijo konkretne uprizoritve (in zlasti režijskega postopka, pri čemer kot nekakšna priča nastopajo že omenjeni dnevnik) tako ali drugače približati »bistvu in resnici gledališča«.

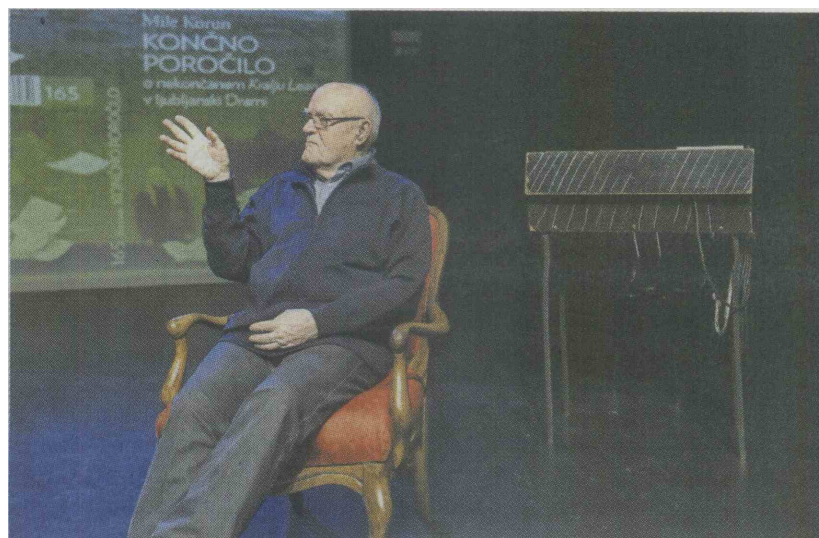
In kako je pravzaprav prišlo do nastanka tega »zanimivega in vznemirljivega dela«, kot ga označuje **Petra Pogorevc**, urednica zbirke *Knjižnica MGL*? »Leta 2011 sem kot dramaturginja sodelovala pri pripravi predstave *Namišljeni bolnik*, ki jo je pri nas režiral Korun,« pojasnjuje. »Med študijem je nenehno omenjal *Kralja Leara* in nekoč mi je priznal, da ga ta predstava še vedno preganja in da o njej še vedno premišluje in piše. Predlagala sem mu, naj o vsem tem napiše knjigo. In čez tri leta se je res pojavil pri meni z debelim šopom papirjev – knjiga je bila tu!« In morda je prav to poročilo v obliki knjige naposled na neki način le dokončalo to (po Korunovem mnenju) »nedokončano« predstavo, kot je v pogovoru z avtorjem ugotovil kritik in publicist **Matej Bogataj**, ki je prispeval tudi spremno besedo.

Od navdiha do neuspeha

Korun začne svoje poročilo s prvim impulzom, da bi se spet lotil režije *Kralja Leara*, ki ga je nekoč, leta 1964, že postavil s Stanetom Sever-

jem v glavni vlogi; z nekakšno slutnjo, ki se uresniči šele nekaj let pozneje. Nadaljuje z razmišljanjem o zasedbi, pa s Picassovo sliko burkeža, na katero se nenadoma spomni in ki mu priskrbi navdih za podobo Leara v predstavi; nato s snovanjem koncepta uprizoritve, premišljevanjem o likih, idejnih poudarkih, scenskih rešitvah. Sledijo zapisniki z vaj, prežeti z iskanjem, dvomom, gledališkimi in filozofskimi dilemami, pa popisovanje občutkov ob in po premieri – vse tja do sklepne streznitve in spoznanja, da mu ni uspelo doseči tistega, kar si je zadal.

»Zmanjkalo nam je časa in predstava je obtičala v nekem vmesnem prostoru,« se spominja **Jernej Šugman**, ki je odigral naslovno vlogo. »Korun si je ogledal skoraj vse ponovitve *Kralja Leara*; po predstavah sva sedela v moji garderobi in se nemo gledala z okroglimi očmi, oba potopljena v misli o tem, kaj bi se nemara dalo popraviti, spremeniti, dodati – a vsakič sva prišla do sklepa, da se ne da nič narediti in da je predstava taka, kakršna pač je. Pa vendar so bili ti trenutki nemega bolščanja med najbolj dragocenimi v moji karieri.« Kot je med drugim dodal Korun, je nastanek predstave zaznamovalo spreminjanje njegovega odnosa do igre, premišljevanje o tem, kaj je res pomembno v gledališču, in nemara so ta spraševanja botrovala temu, da je smer uprizoritve ostajala rahlo nejasna. Po drugi strani pa bistveno drugače najbrž ni moglo biti, sklene režiser: »Kajti vedno sem se odločal za negotovo pot, cilje sem vzpostavljal sproti; nočem slediti splošno znanemu, pa čeprav morda potem na koncu pridem do podobnega rezultata.« x

»Do gledališča sem vseskozi ohranjal neki otroški odnos, vsak dan, na vsaki vaji sem ga na novo odkrival in se mu čudil,« se spominja režiser Mile Korun. »In kljub vsej moji negotovosti je bilo radodarno z mano.« 📍 Jaka Gasar